

שיעור 23: האיפוק יוצא הדופן של בעז

המעשה מגדיל את ההערכה שבעז רוחש כלפי רות, לא מפחית ממנה.

כדי להבהיר שמעשיו מבוססים על מעשיה, בעז מתבל את דבריו ברמיזות לחסדים שעשתה רות עם נעמי. מילותיו "כל אשר תאמרי לעשה לך" (רות ג יא) מזכירות את דבריה של רות לנעמי: "כל אשר תאמרי אלי לעשה" (רות ג ה). הצעתו הנדיבה של בעז שהיא תלון במהלך הלילה בגורן "ליני הלילה" מזכירה מבחינה מילולית את הצהרת הנאמנות של רות לחמותה "באשר תליני אליך" (רות א טו), שימוש זה בשפה, כפי שראינו בפרק ב', מרמז לכך שבעז נוהג כפי שהוא נוהג בגלל הדרך בה נהגה רות, המהווה השראה למעשיו.

למרות זאת, רות איננה גיבורת הפרק כי אם בעז.³ אלמלא האיפוק שלו, הפרק היה מתקדם בכיוון אחר לחלוטין, כיוון בו הטוהר המוסרי של המצב היה נפגם. לא זו בלבד שבעז כובש את יצרו, אלא שהוא הופך את המצב לכזה המאפשר ציפייה לטובות, הוא מבטיח לרות כי הוא ידאג מיד לעתידה. בשיעור זה נבחן את כוחו ומקורו של האיפוק של בעז, ואת חשיבותו בתוך ההקשר המקראי הרחב.

האיפוק של בעז

המדרשים מציעים מספר הבהרות הנוגעות להתנהגותו של בעז במהלך הפרק; כולם מדגישים את אישיותו ההגונה של בעז. ישנם מדרשים המשחזרים את מאבקו של בעז בהפקרות המינית של דורו, ממש לפני הרגע שבו הוא מגלה איפוק לנוכח פיתויה של רות. ישנם מספר מדרשים אשר במהלך התמודדות עם השאלה מדוע בעז, בעל אדמה עשיר, ישן בגורן מציעים את ההסבר הבא:⁴

בעז גדול הדור היה ואת אמרת בקצה הערמה! אמר לו לפי שהיו אותו הדור שטופים בזמה⁵ והיו נותנין שכר לזונות מן הגרנות.⁶ (רות רבה ה: טו).

דלא למהך בתר רובין למעבד זנו עמהון אם מסכן ואם עתיר (-היטבת חסדך האחרון מן הראשון – הראשון שהתגייר, והאחרון שעשית עצמך כאישה שומרת יבם צעיר עד שיגדל, בכך של הלכת לזנות אחרי הנערים, אם דל ואם עשיר) (תרגום רות ג י).

3 דרך אחת בה ניתן לראות כיצד נקודה זו מודגמת מבחינה ספרותית היא העובדה שהסיפור בנוי מנקודת המבט של בעז. ראה במיוחד רות ג ה שם בעז מתעורר ומוצא אישה למרגלותיו. בדרך זו, אנחנו מתמקדים בעיקר, בתגובתו של בעז, הדרך בה הוא מגיב והצורה בה הוא מתמודד עם המצב. כך מתבססת השליטה שלו על הסיפור.

4 נוסחים שונים של המדרש מופיעים בתנחומא פרשת בהר ח וילקוט שמעוני קה. הזיהוי בין הגורן להפקרות מינית נראה מבוסס על הושע ט א.

5 כבר ציינו כמה פעמים כי התנהגותו של בעז היא ניגוד ישיר לפריצות המינית שהייתה נפוצה בתקופת השופטים.

6 נראה כי כוונת המדרש היא שבעז ניסה למנוע את הפריצות המינית שהייתה נפוצה בחברה שבה חי.

ויאמר מי את ותאמר אנכי רות אמתך ופרשית כנפך על אמתך כי גאל אמה. ויאמר ברוכה את ליהנה בתי היטבת חסדך האחרון מן הראשון לבלתי לכת אחרי הבחורים אם דל ואם עשיר. ועמה בתי אל תיראי פל אשר תאמרי לעשה לך כי יודע כל שער עמי כי אשת חיל את. ועמה כי אמןם כי גאל אנכי וגם יש גאל קרוב ממני. ליני הלילה וקנה בפקר אם יגאלך טוב יגאל ואם לא יחפץ לגאלך יגאלתיך אנכי מי יהנה שקבי עד הפקר. (רות ג ט-יג).

בעז: אדם הגון

כיצד מצליח בעז לנטרל את המצב הטעון מינית שבנתה נעמי? כבר דנו בחשיבות שאלתו הראשונה של בעז, שנשאלה ברגע הגורלי בו התעורר. הנאום הארוך אותו נואם בעז לאחר שרות מזדהה ממשיך בהרגעת האווירה הטעונה. בעז מברך את רות בשם ה', הוא קורא לה בכינוי חיבה "בתי", ומכריז עליה כי היא "אשת חיל". הוא מזכיר את המוניטין הטוב שלה בקרב אנשי העיר, ומעביר את הדיון בשאלה שלה למישור המשפטי, בו ניתן יהיה להכריע בזהותו של הגואל של רות על פי הליך משפטי ראוי. בעז מזכיר את השורש גא"ל שש פעמים במהלך קטע קצר, לרוב כאשר הוא מדבר על אותו בן משפחה הקרוב יותר אל רות. בדרך זו מרמז בעז לכך שרצונותיו הפרטיים אינם מוקד הדיון; הוא מחפש את המסלול המשפטי הנכון. כאשר בעז דוחק ברות ללון שם במהלך הלילה, הוא משתמש בפועל "ליני", פועל שבמקרא אינו מכילה שום רמיזה מינית. בעז אף 'מטהר' את המילה "שכב", ומשתמש בה כדי לרמוז לכך שעל רות לשכב עד הבוקר מוגנת בחברתו הצנועה. בבוקר יביע בעז את רצונו לשמר ולהגן על שמה הטוב של רות: "ותשכב מרגלותי עד הפקר ותקם בטרם יכיר איש את רעהו ויאמר אל יודע כי באה האשה הגרן" (רות ג יד).

אין מקום בו ניכרת אישיותו המוסרית של בעז יותר מאשר בסצנה זו. למרות זאת, בעז מייחס את מעשיו לאופייה יוצא הדופן של רות, לחסד שלה. עצם יכולתו של בעז להבין שהמראה המפתה של רות הוא מעשה חסד הוא דבר יוצא דופן.¹ במקום להניח שרות עקבה אחריו בשביל טובתה האישית או בגלל ההפקרות המואבית שלה, בעז מכיר בכך שהפיתוי הנועז מגיע יד ביד עם הקרבה עצמית.²

1 בנוסף לאיפוק המיני אותו מראה בעז הוא גם אינו כועס על רות. ישנו מדרש המדגיש על כמה תגובתו של בעז מיוחדת:

כתיב "חרדת אדם יתן מוקש ובוטח בה" ישוגב". חרדה שהחרידה רות לבעוז שנאמר "ויחרד האיש וילפת" – "יתן מוקש" בדין היה לקללה, אלא "בוטח בה" ישוגב" נתן בלבו ובירכה שנאמר "ברוכה את לה" בתי" וגו'.

2 שלא כמו בעז, נעמי הבינה לא נכון את מעשה החסד הראשוני של רות והניחה כי מדובר במעשה שנועד לטובתה האישית (רות א יא-יג). כמו כן, כבר הצענו כי נעמי חושדת שהרקע המואבי של רות הוא שיאפשר לה לבצע את התוכנית הלא צנועה שלה. התרגום רואה במילותיו של בעז מילות שבת על כך שהיא נטשה את דרכיה המואביות: "אוטבת טיבותיך בתרא מן קדמאה קדמאה דאתגירת ובתרא דעבדת גרמיך כאתתא דנטרה יבם קליל עד זמן דירבי בגין

את העם מתקופת השופטים, בעוד התנהגותו המכובדת של בעז מובילה לסיומה של תקופה נוראית זו.

חולשתו של שמשון

על רקע המנהיגות המידרדרת של ספר שופטים, הסיפור על הולדת שמשון מציג במפתיע תקווה. הורתו של שמשון באה לאחר נבואה של מלאך, שמעניק לו לכל ימי חייו את החובות של נזיר, ומכריז עליו כעל הגואל הצבאי של ישראל (שופטים יג ג-ז). במהלך הסיפור, רוח אלוקים נוחתת על שמשון ברגעים החשובים, ומעניקה לו כוח על אנושי (שופטים יד ו; יט טו יד). בתפקידו כמנהיג בחסדי ה' נמצא שמשון במצב מצוין בשביל לשנות את הכיוון השלילי של תקופת השופטים. מעמדו כנזיר מרמז לפוטנציאל שלו להנהגה דתית, ותשוקתו וכוחו יכולים לשמש לאיחוד העם. בדרך זו, שמשון יכול להוביל את האומה לשיפור המבנה החברתי והדתי, וממילא לחלץ אותם מהמצב הביטחוני העגום.

ישנו מדרש המבחין בפוטנציאל הגדול של שמשון, ומציע שהיה בכוחו להיות גואל העם, המשיח:

לפי שהיה יעקב אבינו רואה אותו וסבור בו שהוא מלך המשיח, כיון שראה אותו שמת אמר אף זה מת, "לישועתך קויתי ה' ". (בראשית רבה צט).

למרבה האכזבה, שמשון אינו משיג מטרות נעלות אלו. למרות ההבטחה הגלומה בסצנה בה צימאנו של שמשון גורם לו להתפלל אל ה', להכיר בתפקיד שה' מילא בניצחונותיו הצבאיים, וליטול את ההנהגה למשך עשרים שנה (שופטים טו יח-כ), בסופו של דבר תשוקותיו של שמשון מתגברות עליו ומובילות ללקיחתו בשבי ולכישלונו.¹¹ מיד לאחר תיאור זה של ההנהגה המוצלחת של שמשון, מתואר כיצד הוא מגיע לעזה פוגש שם זונה, שוכב עמה, ומתגלה ביד אנשי העיר שמתכננים להרוג את השופט של ישראל (שופטים טז א-ב).¹²

בהיפוך מצער של ציפיותינו, מעשיו של שמשון אינם מוציאים אותנו מתקופה אפלה זו בהיסטוריה של עם ישראל. העובדה כי שמשון מציל את עצמו מאנשי עזה "בחצי הלילה", היא ציון אירוני של הזדמנות מפוספסת. זהו ביטוי מדויק (ונדיר) המזכיר את מכת בכורות שהובילה ישירות לגאולת ישראל ממצרים (שמות יב ט). מדובר באירוע שהוציא את ישראל מהחושך של העבדות לאור הבוקר של החופש. בניגוד לכך, מעשיו של שמשון בנקודת מפנה זו של הלילה אינם מובילים לגאולה. במקום זאת, שמשון משתמש ברגע לעשיית מעשה של כוח על אנושי, על מנת להוציא עצמו ממצוקה אותה יצר במו ידיו. הוא עוקר את שערי עזה על מזוזותיהם ובריחיהם, ונושא אותם על כתפיו

11 בעוד שניתן לדון במידת ההצלחה של שמשון, אין כמעט ספק ששביו ונפילתו של שמשון בסופו של חייו אינם סוף ראוי למנהיג בישראל, נקודה אותה מדגישים הרשב"ם (בראשית מט טו) והרמב"ן (בראשית מט יח). חשוב מכך, הרמב"ן מציין כי שמשון הוא אחרון השופטים, ומותו מסמן את תחילתה של תקופה של חוסר הנהגה המתאפיינת בשחיתות ובחוסר סדר חברתי ודתי.

12 ישנם מספר מקורות רבניים המתייחסים לסיפור זה כתחילת נפילתו של שמשון, ראה סוטה ט"ב.

ישנם מקורות המציינים כי המאפיין המרכזי באופיו של בעז הוא האיפוק שרואים כאן, דבר אשר מעניק לו מעמד של צדיק:⁷

בועז... צדיק, גבור, נטר (-שומר) ברית, ואתתקף (-התגבר) על יצריה, ואתקרי גבור חיל. ודאי צדיק הזה... ועל דא (-כן) אתקרי בועז – ביה תקיף (-בו עז) לנטלא (-ליטול) כל עינוגי גופא וכל שפר גופא... ולא חליש (זוהר חדש רות מג עמוד ב).

מבחינה טקסטואלית, עובדת היותו של בעז צדיק מתבהרת כאשר הוא מתעורר ליד רות ואינו נוהג כפי שהיה ניתן לצפות. מהו הדבר המאפשר לבעז לעמוד בפיתוי כה אנושי? ישנם מדרשים המציינים את הקושי במצבו של בעז, וסבורים כי בעז נשבע כדי לחייב את עצמו לדבוק בהחלטה שלא להיכנע לתשוקותיו:⁸

"חי ה' – מלמד שהשביע על יצרו, שהיה מקטרגו ואומר לו: את פנוי והיא פנויה, הרי השעה שתזדקק לה. מיד נשבע אותו צדיק חי ה' איני נוגע בה

(במדבר רבה טו טז).⁹

על פי גישה זו, בעז אינו סומך על עצמו כי ימשיך לעמוד בפיתוי. משום כך הוא נשבע בשבועה בשם ה', שמטרתה לעזור לו במשימה הקשה לדבוק בכוונותיו הנעלות.¹⁰

שמשון ובעז

המדרשים מפליגים בהערכתם כלפי בעז וגומרים את ההלל על צדיקותו ואורך הרוח שלו. הוא נתפס כגדול מיוסף באיפוקו (סנהדרין יט ע"ב) וכהיפוך הגמור מאשת פוטיפר (בראשית רבה פז). מדרש מאלף אחד מנגיד בין האיפוק של בעז לבין חולשתו של שמשון:

"טוב לפני הא-להים ימלט ממנה וחוטא ילכד בה" – "טוב" זה בעז שהוא אומר לרות "ליני הלילה", "וחוטא ילכד בה" זה שמשון. (תנחומא נשא ד).

מדרש זה מודע לפיתוי שנלווה לסצנה בפרק ג' במגילת רות, ומציין שבעז מצליח היכן שמשון נכשל. מבחינה מתודולוגית, פירוש חז"לי שמקביל בין שתי דמויות מקראיות נוטה לרמוז לקשר עמוק יותר ביניהן. משום כך, אבחן את הקשר הרחב יותר בין בעז ושמשון, שתי דמויות המשרתות בתפקידי הנהגה בתקופת השופטים. נראה שתשוקותיו הלא מרוסנות של שמשון מונעות ממנו לחלץ

7 ראה גם התרגום על רות ג ח.

8 ראוי לבחון את הנימוק הטקסטואלי לשבועה זו. ניתן לשער שהוא עושה זאת על מנת להראות לרות את רצינות כוונותיו. יתרה מזאת, שבועות הינן סימן לסמכות וביטחון, שכן הנשבעים הם אנשים בעלי יכולת לקיים את השבועות. לקריאה נוספת בנושא זה ראו בספרי: Promises to Keep: The Oath in Biblical Narrative (2008)

9 ראה גם רות רבה ו ח; ויקרא רבה כג; פירוש רש"י לרות ג יג.

10 מקורות חז"ל שציטטנו לעיל מציעים כי שני אנשים נוספים השתמשו במערכת דומה שתמנע מהם מלחטוא: יוסף, כאשר הוא מתפתה לשכב עם אשת פוטיפר (בראשית לט ט); וצאצאו של בעז, דוד, כאשר הוא נשבע כדי למנוע מעצמו מלפגוע בשאול, למרות הפיתוי שבכך (ראה שמואל א' כד; כו י). במקרה של יוסף השבועה עצמה אינה נמצאת בפשט הפסוקים.

הוא הסתובב מצד אחד לשני,²⁰ אולי בגלל שהוא מפחד או שמדובר בניסיון למנוע פיזית את האפשרות שהוא יעתר לפיתוייה של האישה השוכבת לצדו. בכל מקרה, מילה זו מתארת גם את מעשהו האחרון והדרמטי של שמשון. בלפיתת העמודים בימני ובשמאל, מפיל שמשון את הבית לקרקע.

המעשה של שמשון בו הוא מפיל את הבית זכה לשבחים רבים. אכן הדבר הוביל למותם של 3,000 מאויביהם של ישראל. אך עם זאת, יש לציין שהפלת בית איננה כשלעצמה מעשה בונה. אופיו השביר של בית הוא מוטיב מצער בספר שופטים. במספר סיפורים, ישנו איום על ה'בית', והוא חדל להיות מקום בטוח או יציב. נראה כי דבר הוא מטאפורה לחוסר היציבות הכללי ששרר באותה תקופה, ואיים על המשכיות האומה. למשל, בסיפור יפתח, כאשר בתו יוצאת מן הבית, היא חורצת בכך את גורל בית אביה לכיליון (שופטים יא לד). אין זה מקרה כי לאחר סיפור זה אנשי אפרים מאיימים לשרוף את ביתו של יפתח (שופטים יב א).²¹ דוגמה נוספת היא הסיפור הטרגי על הפילגש שאינה יכולה להיכנס לבית. התמונה שלה נפולה, ידה הרפה המושטת מעבר לסף בית המארחים שלה (שופטים יט כז) מדגימה את כישלון החברה בהגנה על החברים בה.²² תוצאת הסיפור היא מלחמת אחים שבה האומה מכריזה שעד שלא יוציאו את הרע מקרבם הם לא יסורו "איש לביתו!" (שופטים כ: ח). בהחלט ייתכן כי עד שרשע זה לא נעקר אין למעשה בית לחזור אליו, שכן הבית החל להתכלות.

אכן, נראה כי במהלך ספר שופטים הבית הוא דימוי לחברה יציבה ומבוססת, שמתחילה להתמוטט. שמשון, שמעשהו החלול אינו מוביל לתבוסת הפלשתים,²³ וכל שכן איננו מוביל לישיבת ישראל, אינו מחזק את בית ישראל. במעשה המסמל את הפוטנציאל הלא ממומש שלו, שמשון ממוטט את בית הפלשתים על עצמו.

בעז מספק את הפתרון לכישלונותיו של שמשון. בניגוד לשמשון, בעוז בונה ומחזק בתים. בתיאור נישואיו לרות ישנו שימוש במילה "בית" חמש פעמים (רות ד יא-ג). נישואים אלו אינם בונים רק את ביתו של בעז; מדובר בחיזוק בית ישראל על ידי סלילת הדרך לבניית בית דוד, וממילא בניית המקדש – בית ה'.²⁴ איפוקו של בעז והתייחסותו לאחר מאפשרת לו לבנות בתים, ובכך להביא לפתרון לספר שופטים, דבר בו נכשל שמשון. מפליא להיווכח כי לבד

עד שהוא מגיע לחברון. שם הוא פשוט מניחם על הקרקע וממשיך בדרכו (שופטים טו ג).

הפרק האחרון בסיפור על שמשון מטריד אף הוא, תשוקתו של שמשון לדלילה מפתה אותו למכור לה את נשמתו, והוא מגלה לה את הסוד של כוחו.¹³ הסוד, כמובן, אינו שייך לו, ואין לו זכות לגלותו. יתרה מכך, גילוי האוצר הלאומי הזה איננו מוביל רק לשבייתו של שמשון, אלא גם לשקיעתה של התקווה הגדולה כי שמשון יכול להציל את האומה ממצב ביטחוני מידרדר והולך. ברגעיו האחרונים של שמשון, עיוור ונתון ללעגם של אדונוי הפלשתים הוא מתפלל לנקמה אישית, לופת את עמודי הבית ומפיל את הבית על ראשיהם של סרני פלשתים וכל העם אשר בו. (שופטים טז כח-ל). פלשתים רבים שוכבים מתים ליד שמשון, אשר מותו מסמל את סופה של ההנהגה בספר שופטים ואת סופה של התקווה למנהיג שיכול לשנות את ההידרדרות המתוארת בספר.

ועם כל זאת, במקביל לספר שופטים ישנו ספר אחר בן התקופה, מגילת רות. בספר זה אדם אחר, מנהיג אף הוא, עומד בניסיון לכבוש את תשוקותיו באמצע הלילה. הגעתה של רות לשדה מעמידה את בעז בפני החלטה משמעותית שתכריע את גורלו. אם הוא נעתר לפיתוי, הרי שבעז ידמה לשמשון, ויש לשער כי בדומה לשמשון לא יהיו לו הישגים במישור הלאומי. אך עם זאת, בגבורה עילאית ובצדיקות גדולה, בעז כובש את יצרו מתגבר על תשוקותיו, ומשנה הסצנה הפתיינית. בעשותו כן, הוא משנה מספר תקלות חברתיות בהן התאפיינה תקופת השופטים, וביניהן ההפקרות המינית הנפוצה.

מספר מקבילות לשוניות בין מעללי הנוראים של שמשון בעזה לבין המפגש בגורן מרמזות להנגדה מכוונת בין האיפוק של בעז לחולשתו של שמשון. שני המאורעות מתרחשים בחצי הלילה,¹⁴ רגע שבו ישנו פוטנציאל רב לגאולה, אותה מסמל השחר.¹⁵ מקבילה ספרותית שנייה מופיעה במילה הנדירה "לפת", שמופיעה רק בשני סיפורים אלו.¹⁶ רש"י מציין את ההופעה המקבילה של המילה בסיפור של שמשון ובמגילת רות.¹⁷ פירושה של מילה זו הוא כנראה "לסובב" או "להחזיק בתנועה סיבובית".¹⁸ ייתכן ובעז תפס את רות כדי לזהות מי שוכב לצדו.¹⁹ יתכן גם כי

13 שופטים טז טז מרמז לכך שדלילה מציקה לשמשון עד שהוא רוצה למות. למרות שאופייה של הצקה זו אינו מבואר, מסורות חז"ל מתייחסות למעשיה של דלילה כעינוי מיני שמשון אינו יכול לעמוד בו (ראה סוטה ט ע"ב ורד"ק בשופטים).

14 העובדה שביטוי זה מופיע רק בשלושה סיפורים (מכת בכורות, שמשון בעזה ובעז בגורן) הופכת את ההקבלה בין שמשון לבעז לחזקה עוד יותר.

15 בשיעור אחר אבחן את רעיון הגאולה המופע במגילה בכללה ובייחוד בפרק ג'.

16 בשופטים טז כט, הניקוד הוא "נִלְפַת" אך העיצורים זהים.

17 דבריו של רש"י מבוססים על מדרש (תנחומא בא טז)

18 Brown, Driver, and Briggs, A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament (1951), p. 542, מציינים כי בשתי שפות שמיות נוספות ישנה מילה דומה. בערבית, מילה זו פירושה לסובב או לסחוט ואילו באשורית פירושה המילה לפתו הוא לזרוק כדי להיפטר.

19 ראה תנחומא בהר ט.

20 אבן-עזרא רות ג ח.

21 על הקורא להבחין באירוניה שבכך, שכן לכל דבר ועניין ביתו של יפתח כבר חרב.

22 קודמת למעשה זה העובדה שאין אף אדם מן העיר גבעה שמוכן להזמין את האורחים הללו "הביתה" (שופטים יט טו; יח) יש לציין כי המילה 'בית' בהטיות שונות היא מילת מפתח בסיפור, ומופיעה תשע-עשרה פעמים בפרק י"ט בספר שופטים.

23 הפלשתים מתאוששים ובמנצחים במערכה הבאה כנגד ישראל בשמואל ד'.

24 כישלוננו של שמשון בעניין זה מתחדד במסורת חז"ל לפיה שבת דן אמור להיות אחראי חלקית על בניין המקדש (ראה תנחומא כ"ט-תש"א ג). שמשון הוא כמובן מבני שבת דן.

מהחברת העמודים על ידי שמשון, האזכור הנוסף היחיד בו ישנו עמוד ימני ועמוד שמאלי הוא המקדש (מלכים א ז כא). לשני עמודים אלו, המתפקדים כעמודי התווך של בניין המקדש ניתנים שמות: האחד קרוי יכין ואילו שמו של השני, ויש לשים לב לחשיבות שבכך, קרוי בעז.²⁵

בכך שהוא מגלה מנהיגות ואיפוק, בעז יכול להתחיל לתקן את תקופת השופטים. הוא בונה את ביתו, ובכך מאפשר את תחילת השיקום של בית ישראל. חשוב מכך, בעז סולל את הדרך לבניית המקדש, דבר שניתן לראות מהעמוד הקרוי על שמו.

סדרת שיעורים זאת מוקדשת לזכרה של אמי מורתני, נעמי רות ז"ל בת אהרן שמחה הי"ו, אישה שהתאפיינה במסירותה הבלתי-מתערערת של נעמי למשפחה, וחוסר אנוכיותה ונדיבותה יוצאי הדופן של רות.

אשמח לקבל שאלות והערות: yaelziegler@gmail.com

*****
* כל הזכויות שמורות לישיבת הר עציון ולד"ר יעל ציגלר, תשע"ג *
* עורך: ישי גלזר *
*****
* בית המדרש הוירטואלי שליך ישיבת הר עציון *
* האתר בעברית: <http://www.vbm-torah.org/vbm> *
* האתר באנגלית: <http://www.vbm-torah.org> *
* משרדי בית המדרש הוירטואלי: 02-9937300 שלוחה 5 *
* דואל: YHE@etzion.org.il *
*****

---

25 מרתק לראות כי בעוד מקורות חז"ל מקשרים את השם יכין (הקרוי לשורש כו"ן, שפירושו עומד ביציבות) עם בית דוד, שגם הוא עומד ביציבות. הפירוש המיוחס לרש"י על דברי הימים א פרק ג פסוק יז מפרש כי העמוד נקרא יכין על שם שמשון, כיוון ששמשון החריב עמודים "אשר הבית נכון עליהם" (שופטים טז כט). אני מחזיקה בדעה מנוגדת המתאימה לרעיון הכללי של השיעור. שמשון יכול היה להיות עמוד שהמקדש נשען עליו, אך כיוון שהוא מוטט את הבית והחריב עמודים התומכים בבית, שמו של שמשון נמחק מהעמודים ובמקומו מופיע שם כללי של תמיכה דהיינו יכין.